

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА»**

ГРИЩУК АЛІНА БОРИСІВНА

УДК 342.9. 08:35.083

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ**

Спеціальність: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Львів – 2016

Дисертацією є рукопис

Робота виконана у Приватному вищому навчальному закладі «Львівський університет бізнесу та права».

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор
Ковалів Мирослав Володимирович,
Львівський державний університет
внутрішніх справ,
завідувач кафедри адміністративно-правових
дисциплін юридичного факультету.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
Собакарь Андрій Олексійович,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ,
професор кафедри тактико-спеціальної підготовки;

кандидат юридичних наук
Хомишин Ірина Юріївна,
Інститут права та психології Національного
університету «Львівська політехніка»,
заступник декана базової освіти.

Захист відбудеться «25» квітня 2016 р. о 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 35.140.02 у Приватному вищому навчальному закладі «Львівський університет бізнесу та права» за адресою: 79026, м. Львів, вул. Кульпарківська, 99, ауд. 221.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Приватного вищого навчального закладу «Львівський університет бізнесу та права» за адресою: 79026, м. Львів, вул. Кульпарківська, 99, ауд. 201 а.

Автореферат розісланий «25» березня 2016 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л.Г. Чистоклетов

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Сучасна Україна переживає складний період свого розвитку. На етапі глобальних трансформацій, що відбуваються в усіх ключових сферах державного і суспільного життя: посилення в світовому масштабі конкурентної боротьби за висококваліфіковані кадри; залучення в управлінські проекти нових знань, технологій і компетенцій державних службовців; зміни правових основ державно-службової діяльності, діяльності управлінського персоналу, адміністративно-правові засади професійної підготовки державних службовців в контексті політики реформування набувають виняткової актуальності сьогодні.

Особливістю регулювання професійної підготовки державних службовців є те, що її інститути (норми, принципи, статуси, структури) на нормативно-правовому рівні створюють відповідні нормативні передумови для управлінської освіти як цілісного інституту.

Функціонування інституту професійної підготовки державних службовців пов'язано не тільки з об'єктивними умовами, а й зі суб'єктивним чинником – волею, бажанням, інтересами. Комплекс питань реформування професійної підготовки державних службовців в Україні, її об'єктивні і суб'єктивні умови як елементи соціального базису державної служби та держави досі не отримали належного наукового осмислення.

Більшість науковців розглядає проблеми професійної підготовки державних службовців, зосереджуючи увагу на державно-управлінському, політологічному та соціологічному змісті цього інституту. Водночас професійна підготовка державних службовців в Україні потребує особливого дослідження у рамках науки адміністративного права, оскільки має складну адміністративно-правову природу.

Незважаючи на ґрунтовне опрацювання українськими вченими низки методологічних проблем, що стосуються закономірностей, принципів і методів професійної підготовки у сфері державної служби, в наукових дослідженнях недостатньо уваги приділяється адміністративно-правовим аспектам. Це, своєю чергою, не задовольняє сучасних вимог правової держави, не сприяє підвищенню ефективності професійної підготовки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

Вивчення цього питання не мало системного, комплексного характеру та провадилося здебільшого у рамках відомчих науково-дослідних і навчальних освітніх установ. Адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців в Україні, базуючись на класичній теоретичній моделі бюрократичного устрою щодо її економіко-управлінських механізмів, не достатньо пристосоване до вирішення проблем кадрового забезпечення державної служби в умовах розвитку інститутів громадянського суспільства. Зарубіжний досвід (США, Японії, Європейського Союзу) створення, розвитку та функціонування систем професійної підготовки державних службовців ефективно розвивається відповідно до програмно-цільового підходу в

адміністративно-правовому регулюванні.

На сучасному етапі розвитку науки адміністративного права є теоретичні передумови та зарубіжний практичний досвід застосування адміністративно-правового регулювання до професійної підготовки кадрів державної служби як альтернативного економіко-управлінського механізму її функціонування за допомогою вдосконалення структури та механізмів реалізації норм права.

Актуальність теми дослідження пояснюється ще й тим, що одним із стратегічних завдань України є реформування професійної підготовки кадрів державної служби для формування внутрішніх передумов адаптації державного управління до діяльності в умовах нормативної бази Європейського Союзу.

Дослідженню різних аспектів державної служби, зокрема професійної підготовки державних службовців, присвячені роботи українських учених-адміністративістів: В. Авер'янова, І. Бородіна, О. Бандурки, Ю. Битяка, С. Гречанюка, Є. Додіна, М. Коваліва, Р. Калюжного, В. Колпакова, Т. Коломоєць, О. Кравченко, О. Кузьменко, Н. Нижник, О. Остапенка, А. Собакаря, М. Тищенко та ін.

Окремі аспекти, які певною мірою торкалися застосування інформаційних технологій в освітньому процесі, були предметом дослідження таких учених: Л. Гліненка, С. Гушка, В. Зайця, Н. Морзе, Л. Озірковського, Г. Проценка, В. Павлиша, Л. Сопільника, А. Шайкана та ін.

Що стосується методології адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців, то дослідження базується на працях українських і зарубіжних учених у галузі теорії держави та права, адміністративного права, філософії права, державного управління, соціології, психології, інформаційних технологій: В. Грищука, Ж. Завальної, В. Ковбасюка, В. Малиновського, Н. Мельничук, Т. Мотренка, П. Рабіновича, О. Скакун, В. Смолія, І. Хомишин, Е. Шмідт-Ассманна та ін. Однак комплексне дослідження адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців досі не провадилося.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано відповідно до Указу Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», Програми діяльності Кабінету Міністрів України від 11.12.2014 № 26-VIII, Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 227-р., Постанови Президії НАН України від 20.12.2013 № 179 «Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2014–2018 роки», Плану науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права» на 2015–2017 роки. Тему дисертації розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права» (протокол від 25 вересня 2014 р. № 3).

Мета і задачі дослідження. Метою наукового пошуку є з'ясування та узагальнення теоретичного і практичного аспектів адміністративно-правового

регулювання професійної підготовки державних службовців, а також вироблення пропозицій і рекомендацій, що сприятимуть удосконаленню правового регулювання у зазначеній сфері. Для досягнення поставленої мети окреслено такі *задачі*:

- вивчити історіографію становлення та розвитку інституту державної служби в Україні;
- охарактеризувати нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців в Україні;
- визначити пріоритетні напрями кадрової політики та сучасні підходи до вирішення питань професійної підготовки державних службовців;
- проаналізувати міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців;
- розглянути поняття та сутність механізму адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців;
- розкрити правове забезпечення електронного навчання у системі професійної підготовки державних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій;
- виокремити інформаційно-правові складові інтегрування курсів електронного навчання із застосуванням дистанційних інформаційних технологій у навчальний процес державних службовців;
- розкрити шляхи удосконалення професійної підготовки державних службовців в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері адміністративно-правової діяльності державних службовців в Україні.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні.

Методи дослідження. Задля вирішення поставлених завдань і досягнення мети у дисертації використано метод матеріалістичної діалектики, історичний метод (підрозділ 1.1), логічний метод пізнання (підрозділ 1.4), формально-юридичний (підрозділ 2.2), техніко-юридичний (підрозділ 2.1) та нормативний методи правового аналізу (підрозділ 2.3). Важливі дослідницькі завдання вирішено за допомогою методу інтегративного пізнання, що дав змогу виявити як загальноправову закономірність єдність і взаємозв'язок інформаційних правовідносин (підрозділи 2.2; 2.3). Метод інтегративного пізнання у сукупності з методом порівняльно-правового аналізу використовувався для встановлення інформаційно-правових складових інтегрування курсів електронного навчання із застосуванням дистанційних інформаційних технологій (підрозділ 2.3). Завдяки логіко-семантичному методу внесено пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання професійної підготовки державних службовців (Розділ 3).

Застосування зазначених методів дало змогу всебічно проаналізувати адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців в Україні, систематизувати емпіричні дані й отримати відповідні результати.

Науково-теоретичним підґрунтям дисертації стали наукові розробки

фахівців у галузі теорії держави і права, економіки, державного будівництва, адміністративного, цивільного, трудового права тощо.

Нормативно-правовою основою роботи є Конституція України, закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, відомчі нормативно-правові акти, а також нормативно-правові акти Європейського Союзу, ряду провідних держав світу, зокрема США, Великої Британії, Німеччини, Японії.

Емпіричну базу дослідження становлять результати опитування 263 працівників державних установ Львівській області, юридичних факультетів Львівського національного університету ім. Івана Франка, Національного університету «Львівська політехніка», Львівського державного університету внутрішніх справ, Львівського університету бізнесу та права, а також статистично-довідкові матеріали Національного агентства України з питань державної служби.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших системних досліджень, у якому комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень правової науки, досліджено адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців.

У результаті виконаного дослідження сформульовано низку нових теоретичних положень, обґрунтовано висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України.

Найсуттєвішими результатами дослідження, що зумовлюють його новизну та визначають особистий внесок у розробку зазначеної проблеми, є такі, що

вперше:

– доведено, на підставі комплексного аналізу, предметно-системний зв'язок норм адміністративного, інформаційного, цивільного, трудового законодавства, що регламентують професійну підготовку державних службовців в Україні;

– аргументовано, що у сфері правового регулювання професійної підготовки державних службовців норми інформаційного, цивільного, трудового права мають додаткове забезпечення від адміністративних норм, що безпосередньо впливають на реалізацію умов, які забезпечують високі результати у професійній діяльності;

– обґрунтовано, що підвищення ефективності професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні має розглядатися як комплексна проблема на теоретико-методологічному, дидактичному та методичному рівнях, де проектування та реалізація системи випереджаючої професійної підготовки спрямовані на формування компетентних, прогностично та інноваційно орієнтованих публічних адміністрацій, здатних забезпечити ефективне функціонування суспільства в умовах перспективного розвитку;

удосконалено:

– нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців в Україні;

– правове забезпечення електронного навчання в системі професійної

підготовки державних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій;

дістали подальший розвиток:

– історіографія становлення та розвитку інституту державної служби в Україні;

– пріоритетні напрями кадрової політики та сучасні підходи до вирішення питань професійної підготовки державних службовців;

– дослідження міжнародного досвіду адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців;

– поняття та сутність механізму адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців;

– інформаційно-правові складові інтегрування курсів електронного навчання із застосуванням дистанційних інформаційних технологій у навчальний процес державних службовців;

– шляхи удосконалення професійної підготовки державних службовців в Україні.

Аргументовано зміни та доповнення до галузевого законодавства, що відображено у дослідженні.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані та обґрунтовані в дисертації висновки і пропозиції мають науково-теоретичне і практичне значення:

– у науково-дослідній сфері – для подальшої розробки актуальних проблем професійної підготовки державних службовців і адаптації вітчизняної нормативної бази до вимог Європейського Союзу;

– у правотворчості – для удосконалення законодавства щодо професійної підготовки у сфері державної служби України;

– у правозастосовній діяльності – для підвищення ефективності практичної діяльності з професійної підготовки кадрів державної служби в Україні (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження від 25.05.2015);

– у навчальному процесі – під час проведення занять із навчальної дисципліни «Адміністративне право та адміністративний процес», (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження від 23.09.2015 № 35/1).

Особистий внесок здобувача. Сформульовані у дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень у результаті опрацювання та аналізу наукових, нормативних і статистичних джерел.

Апробація результатів дисертації. Робота обговорювалася на засіданнях кафедри адміністративного права і процесу, фінансового права та інформаційного права Приватного вищого навчального закладу «Львівський університет бізнесу та права». Основні положення та результати дослідження оприлюднено на: Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми юридичної науки» (м. Хмельницький, 23–24 листопада 2012 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Адміністративно-правове регулювання суспільних відносин в умовах адаптації позитивного досвіду

Європейського Союзу» (м. Донецьк, 25 жовтня 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Психолого-педагогічні умови розвитку освітнього простору держави» (м. Львів, 22 листопада 2013 р.); засіданні Круглого столу «Трансформація ціннісних орієнтацій професійного становлення світогляду працівників ОВС України в сучасному полікультурному суспільстві» (м. Львів, 30 травня 2014 р.); Звітній науковій конференції ад'юнктів, аспірантів та здобувачів «Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні» (м. Львів, 17 жовтня 2014 р.); Науково-практичному семінарі «Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії поліції (міліції і населення в соціумі)» (м. Львів, 20 листопада 2014 р.); IV-тій Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя (у контексті співпраці з Європейським Союзом)» (м. Львів, 24 листопада 2014 р.)

Публікації. Основні положення і висновки дисертації викладено у шести наукових статтях, зокрема у п'ятьох, опублікованих у фахових виданнях України, одному у закордонному виданні та у тезах доповідей на семи науково-практичних заходах.

Структура дисертації обумовлена метою і завданнями дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 221 сторінка, із яких 179 сторінок – основний текст, 29 сторінок – список використаних джерел (279 найменувань), 13 сторінок – додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано вибір теми дисертації, її актуальність, ступінь дослідження проблеми; визначено зв'язок з науковими програмами та планами, мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичну й емпіричну бази роботи, практичне значення одержаних результатів; наведено дані про їх апробацію та впровадження.

Розділ 1 «Теоретико-методологічні засади дослідження професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні» складається з трьох підрозділів, що охоплюють історіографію становлення та розвитку інституту державної служби, правове регулювання діяльності державних службовців, пріоритетні напрями кадрової політики, сучасні підходи до вирішення питань професійної підготовки.

У підрозділі 1.1 «Історіографія становлення та розвитку інституту державної служби в Україні» на підставі аналізу праць учених з'ясовано, що роль державної служби у житті країни в умовах формування громадянського суспільства зростає, щойно виникає необхідність взаємодії влади та громадян. Ефективність держави залежить від влади настільки, наскільки державний апарат відповідає історичним традиціям і тенденціям суспільного розвитку. Асоціація України з ЄС зумовила принципово нові явища щодо реформування державного апарату, що є необхідною умовою успішних соціально-економічних перетворень. Функції сучасного державного апарату не

пристосовані до вирішення стратегічних завдань реформування. Головна мета управління – це адаптація управлінського механізму до змін умов управління, динаміки розвитку суспільства та потреб людей. Найважливішою матеріальною базою належного функціонування державних інститутів повинні стати ресурси управління (органи влади, кадри, фінанси, інформаційне забезпечення). За сучасних умов формування міцної, дієздатної демократичної держави, стабільність суспільства та сталий розвиток економіки неможливі без усебічної підтримки населення, без його соціальної консолідації та реформування державної служби, що є умовою розвитку демократії та формування громадянського суспільства, де державна служба стає потужним політико-адміністративним інститутом. Результат реформ має полягати в упорядкуванні державної служби відповідно до сформованих політичних, соціально-економічних, культурно-історичних умов і міжнародно-правової практики.

У підрозділі 1.2 *«Нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців в Україні»* зазначено, що складовою реформи державної служби є розвиток законодавчих основ, які регулюють організаційно-правові та фінансові питання. Правові засади організації закріплюються в актах загального характеру і у спеціальних актах, що стосуються функціонування окремих державних органів. Галузеві види державної служби є підсистемами соціально-правового інституту державної служби. Будучи соціальним інститутом, державна служба покликана виконувати інтеграційну функцію в суспільстві, врегульовувати й усувати протиріччя, що виникають, підтримувати на певному рівні соціальний порядок, об'єднувати та координувати зусилля всіх гілок влади, забезпечуючи відтак керуваність політичного та соціально-економічного життя, оптимальне досягнення національно-державних інтересів у внутрішній і зовнішній політиці. Ці завдання неможливо ефективно вирішувати без побудови чітко врегульованої нормами права ефективно функціонуючої системи державної служби. Нормативна база державної служби охоплює два рівні – державний і регіональний. Практика окреслює проблеми у процесі реалізації правових норм, що регулюють відносини, які виникають під час проходження державної служби. За таких умов необхідний теоретичний аналіз і узагальнення практики застосування законодавства з метою подальшого вдосконалення правового регулювання. Ідеї Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року викладено у змінах до Закону «Про державну службу», що визначив основні принципи та критерії, базисні аспекти, на яких формується галузеве законодавство у межах комплексного законодавства про державну службу.

У підрозділі 1.3 *«Пріоритетні напрями кадрової політики та сучасні підходи до вирішення питань професійної підготовки державних службовців»* зазначено, що одним із пріоритетних напрямів забезпечення ефективної державної служби є раціональне використання професійних якостей і особистісних можливостей державних службовців. Система кадрового забезпечення державної служби охоплює такі елементи: кадрова політика; кадрові підрозділи державних органів; навчальні заклади, що здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації державних службовців;

вимоги до кадрів, модельні характеристики; формування штатно-посадової структури кадрів; підбір і розстановка кадрів, їх оцінка і просування, формування резерву на висування. До важливих завдань реформування державної служби належать оптимізація інституційного дизайну державної служби та практик роботи державних службовців, формування адекватних, що відповідають новим реаліям, їх стосунків із суспільством і громадянами. Вихід на новий якісний рівень державної служби неможливий без розвитку кадрової системи, без переходу до більш прогресивних форм і методів кадрової роботи, всебічного наукового аналізу кадрової ситуації та пошуку шляхів її оптимізації. Одним зі способів вирішення проблеми є реформування організаційної структури навчальних закладів, що забезпечують підготовку управлінських кадрів. Такі освітні установи вирішують не тільки питання навчально-методичного та наукового забезпечення професійної підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, а й унеможливають нераціональне використання державних коштів, що виділяються на ці цілі.

Розділ 2 «Механізм адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців в Україні» складається з трьох підрозділів, де розглянуто поняття та сутність механізму правового регулювання, правове забезпечення й інтегрування електронного навчання в освітній процес.

У підрозділі 2.1 «Поняття та сутність механізму адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців» зазначено, що цей механізм характеризується наявністю трьох складових, які передбачають правові норми і відносини та акти застосування норм права. У механізмі правового регулювання місце та роль правозастосовних актів визначаються через дві функції: виступають як юридичні факти, з якими норми права пов'язують виникнення правовідносин із професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації; є засобом індивідуально-правового регулювання певної групи суспільних відносин. Публічно-правовий інститут державної служби, заснований на засадах професіоналізму та компетентності, сприяє професіоналізації діяльності, основним компонентом якої є визначення умов з урахуванням систематичної професійної освіти згідно зі встановленими професійно-кваліфікаційними вимогами та структурно-функціональними особливостями конкретного виду державної служби. Адміністративно-правовий механізм професійної підготовки передбачає систему правових і організаційних заходів, що забезпечують використання, застосування, дотримання прав державних службовців і виконання ними обов'язків, з метою забезпечення їх послідовної реалізації в рамках системи правового регулювання діяльності державних органів. Специфіка структури механізму полягає в тому, що норми орієнтовані на обслуговування державного службовця, який є незалежним активним суб'єктом правореалізації, воля якого домінує та визначає дії виконавчої влади у межах встановлених законом вимог щодо професійної підготовки.

У підрозділі 2.2 «Правове забезпечення електронного навчання в системі професійної підготовки державних службовців із використанням дистанційних

освітніх технологій» вказано, що під електронним навчанням розуміється організація освітньої діяльності із застосуванням інформації, що міститься в базах даних і використовується під час реалізації освітніх програм, забезпечуючи її обробку завдяки інформаційним технологіям, технічним засобам, інформаційно-телекомунікаційним мережам, які забезпечують передачу по лініях зв'язку зазначеної інформації, взаємодія учнів і педагогічних працівників. Під дистанційними освітніми технологіями розуміють технології, реалізовані із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних мереж за опосередкованої взаємодії осіб, які навчаються, та педагогічних працівників. Обґрунтовано внесення змін до Закону України від 01.07.2014 № 1556 «Про вищу освіту», спрямованих на розширення понятійного апарату щодо визначення дистанційного навчання, яке становить сукупність інформаційних технологій і засобів їх забезпечення, що дають змогу здійснити доступ до інформаційних ресурсів навчальних дисциплін згідно з планом освітнього процесу, інтерактивну взаємодію осіб, які навчаються, викладачів у процесі навчання, надання можливості самостійної роботи з освоєння навчального матеріалу, оцінку знань і навичок, отриманих під час навчання. Правове регулювання професійної підготовки буде спрямовано на упорядкування національної системи відповідно до вимог інформаційного суспільства.

У підрозділі 2.3 «Інформаційно-правові складові інтегрування курсів електронного навчання із застосуванням дистанційних інформаційних технологій у навчальний процес професійної підготовки державних службовців» наголошено, що в галузі дистанційної освіти є: кейс-технології, які припускають комплектування наборів навчально-методичних матеріалів (навчально-методичні комплекси, навчальні посібники на паперових носіях, навчальні аудіо- та відеозаписи, відеолекції, навчальні ігри тощо) і їх доставку різними способами; технології відеоінтерактивного навчання, які передбачають спілкування викладача та державного службовця у режимі реального часу за допомогою використання глобальних і локальних мереж; мережеві технології, які базуються на використанні локальних і глобальних мереж і реалізують усі форми взаємодії між учасниками навчального процесу (наявність у мережі навчальних матеріалів для самостійної роботи, консультації викладача, взаємодія державних службовців між собою і з викладачем, проведення контрольних заходів тощо). Формування електронно-освітнього середовища є результатом взаємодії суб'єктів освітнього процесу і інформаційно-освітнього простору, який охоплює інформаційні об'єкти, інформаційно-комунікаційні технології, колективні й індивідуальні суб'єкти, правовий захист авторських прав на курси електронного навчання. Це зумовлено наявністю: доменних імен, інформаційних технологій, програм для ЕОМ, баз даних. Асоціація України з ЄС, де дистанційні освітні технології виступають як організаційно-правовий механізм підвищення доступності освіти, вимагає системне правове регулювання, яке забезпечить гарантії розвитку та захист інтересів учасників освітнього простору.

Розділ 3 «Шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців» складається з двох підрозділів, у яких здійснено аналіз міжнародного досвіду та шляхів удосконалення правового регулювання, які визначаються соціально-економічними чинниками.

У підрозділі 3.1 «Міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців» зазначено, що в ЄС ефективність професійної підготовки вимірюється якістю послуг, які надає держава. Це зумовлено ступенем незалежності населення від політичної кон'юнктури, взаємною відповідальністю, впровадженням нових технологій реалізації функцій держави: електронних демократії, держави, уряду. Ці технології сприяють залученню до управління структури громадянського суспільства, здатні виконувати функції держави. Тенденції регулювання професійної підготовки в країнах ЄС визначаються низкою універсальних чинників (глобалізація, інтеграційні процеси в Європі, інформаційна революція, новітні досягнення у сфері менеджменту й управлінських технологій); регіональних чинників (загальні традиції європейської управлінської культури, майже однакові соціально-економічні та політичні умови для найбільш розвинених країн) і дією специфічних соціокультурних чинників (традиції, звичаї, особистісні якості реформаторів тощо), які є індивідуальними для кожної країни. США і Японія належать до держав із високим рівнем свободи дій у процесі регулювання професійної підготовки, що пов'язано зі значним ступенем адміністративної централізації, певною специфікою культури управління, яка доволі сприйнятлива до реформ, наявністю політичного нейтралітету і сталості в середовищі вищих державних чиновників, які не перешкоджають перетворенням. Усвідомлення загального і особливого у процесах адміністративно-правового регулювання професійної підготовки у провідних країнах дуже важливе для української науки, яка зіставляє міжнародний досвід із розвитком реформи державної служби.

У підрозділі 3.2 «Удосконалення адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців» зазначено, що формування та розвиток професійної підготовки має здійснюватися на міжгалузевому та міжрегіональному рівнях із застосуванням комплексного, системного підходу до вирішення правових, організаційних і технічних питань. Упровадження нових технологій в освітній процес і удосконалення законодавства має спиратися на потреби оптимізації діяльності органів держави. Співпраця з ЄС і міжнародними організаціями зробить можливим використання прогресивних освітніх технологій у професійній підготовці державних службовців України. Удосконалення адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців має відбуватися шляхом ретельної регламентації окремих процедур. Доцільно доповнити законодавство нормами, які оптимізують нормативне регулювання освітньої діяльності. Успіхи та досягнення у різних галузях соціальної практики свідчать про те, що вони є результатом і, відповідно, наслідком високого рівня організованості та

мистецтва управління. Важливою нормативно-правовою основою удосконалення регулювання професійної підготовки державних службовців може стати впровадження державної системи, взявши до уваги положення, закладені у нормативні акти держав, які мають однакову систему організації державного управління та загальні для країн Європейського Союзу засади професійного навчання (професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації) державних службовців.

ВИСНОВКИ

У дослідженні наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, що виявляється у комплексному аналізі проблем адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні. Основні результати дослідження, найбільш значущі його положення та пропозиції з удосконалення правового регулювання професійної підготовки державних службовців можна викласти у таких висновках:

1. В усі періоди української державності державній службі були притаманні: недостатня мобільність державного апарату і його віддаленість від інститутів громадянського суспільства; високий ступінь впливу ментальності громадян на формування державної служби; її нестабільність; відсутність правової та соціальної захищеності державних службовців. Становлення державної служби як актуального публічного (державного) соціально-правового інституту в Україні – це складний, відповідальний і тривалий процес, що охоплює не тільки правове регулювання, а й інші елементи: організаційні, правові, кадрові, освітні, процесуальні, інформаційні тощо. Закон України «Про державну службу» 1993 р., зокрема, розпочав цей процес. У сучасному законодавстві концептуально змінилося розуміння державної служби: якщо спочатку йшлося про реалізацію завдань і функцій держави у вигляді виконання обов'язків на посадах будь-якого рівня у рамках діяльності всіх державних структур, то тепер – про забезпечення виконання і, власне, виконання закріплених повноважень у межах компетенції. У цьому контексті використання досвіду минулого дає змогу визначити конструктивні й ефективні засоби гармонізації соціальних відносин, зокрема між владою та різними групами суспільства, усвідомити їх спільну відповідальність за майбутнє України.

2. Нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців в Україні як специфічний різновид правового регулювання підпорядковується загальносоціальним закономірностям, які відображають об'єктивні зв'язки, що існують між системою права, яка визначає державно-управлінські відносини, та іншими соціальними системами – політичною, економічною, культурною. Нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців забезпечене системою норм, у якій за предметною і цільовою ознаками поєднується різновидовий правовий матеріал, що охоплює конкретні форми та методи адміністративної діяльності щодо реалізації повноважень державних службовців, спрямованих на захист прав, свобод і законних інтересів громадян. У нормативно-

правовому регулюванні діяльності державних службовців пріоритет відведено адміністративно-правовому регулюванню, відтак простежується множинність та недостатня системність нормативних актів, що обумовлюють наявність суттєвих прогалин у нормуванні державного управління у цій сфері та протиріч у нормах, які регламентують однотипні групи суспільних відносин. Для розробки нормативно-правового регулювання суспільних відносин, що становлять сферу діяльності державних службовців, доцільно інтерпретувати цю сферу як систему, що має ієрархічну структуру, відображає вплив дії інститутів права на соціальні відносини, встановлює наступність у їхньому розвитку, визначає найбільш оптимальні способи, методи регулювання, зокрема підсистеми, що вирізняються за змістом складових їх суспільних відносин – публічно-правова та приватноправова. На сучасному етапі адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців визначається предметно-системними зв'язками норм адміністративного та інших галузей законодавства, що встановилися між суспільними відносинами, складовими предмета правового регулювання адміністративного права, взаємодією юридичних приписів і інститутів, які належать до єдиного законодавчого комплексу захисту прав і свобод людини та громадянина.

3. Професіоналізм – складне багатоманітне явище і чинник ефективності державного управління. Одним із основних принципів державної служби є її провадження на засадах професіоналізму та компетентності, які сьогодні вирізняються недостатнім рівнем і становлять проблему державної служби України. В Україні на законодавчому рівні створено мережу акредитованих навчальних закладів. На виконання Стратегії реформування системи державної служби в Україні затверджено Комплексну програму підготовки державних службовців. Саме в цьому документі зазначається, що постійно повинна проводитися оптимізація мережі навчальних закладів, які здійснюють підготовку та підвищення кваліфікації державних службовців, на засадах поточного та стратегічного планування потреб у професійному навчанні працівників органів державної влади. Метою створення єдиної загальнонаціональної системи професійної підготовки є формування високого професіоналізму державних службовців, здатних найбільш ефективно забезпечувати вирішення нагальних завдань та виконання функцій держави. Така система водночас дає змогу кожному державному службовцю реалізувати право на вдосконалення знань та професійних навичок і вмінь, реалізацію власних інтересів, особистої кар'єри, їх інтелектуального розвитку. Загалом недоліком є відірваність від практичної діяльності державної служби й відсутність конкуренції. Певна частина державних службовців підвищують свій рівень компетентності, займаючись самоосвітою. Самоосвіта – це безперервний процес набуття освіти державними службовцями за межами навчальних закладів. Характерною особливістю є відсутність зацікавленості до підвищення професійного рівня, оскільки це не стимулюється кар'єрним ростом та підвищенням заробітної плати.

4. У сучасному адміністративному праві Європейського Союзу держава розглядається як сукупність двох основних підсистем – державного апарату і

об'єднання громадян. У цьому контексті державне управління, з одного боку, є управлінням державною організацією, а з іншого – управлінням населенням. Державне управління за умови асоціації України з Європейським Союзом розуміється як єдине ціле цих двох засад. Тільки в цьому разі державне управління стає менш жорстким, незаорганізованим і базується не стільки на вертикальних зв'язках державних органів, скільки на горизонтальних зв'язках органів державної влади зі структурами бізнесу та громадянського суспільства. Метою реформ адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців є відхід від системи підготовки для реалізації веберівської моделі раціональної бюрократії як невідповідної потребам постіндустріального етапу розвитку суспільства до моделі цивільних службовців. Згідно з цією моделлю держава розглядається як виробник різних послуг для населення та сприймається державними службовцями і громадянами диференційовано, що зумовлює необхідність додаткової освіти для окремих категорій та постійної потреби у підвищенні кваліфікації у зв'язку із запровадженням новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій. Адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців має бути орієнтоване на одночасний прогрес за трьома напрямками – політичним (провідний до демократії), економічним (спрямований на ринок) і соціальним («відрите для суспільства»). Це, зокрема, зумовлює необхідність реформування правових, організаційних, фінансових засади функціонування системи професійної освіти, створення умов для посилення співпраці державних органів і бізнесу з навчальними закладами на засадах автономії навчальних закладів, поєднання освіти з наукою з метою підготовки державного апарату до адаптації моделі бюрократії, пов'язаної з переходом до моделі цивільних службовців.

5. Під механізмом адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців прийнято розуміти взаємопов'язані та взаємодіючі правові засоби, що беруть участь у правовому регулюванні суспільних відносин. Зокрема, до основних елементів належать правові норми, правовідносини й акти реалізації суб'єктивних прав і обов'язків. Правовідносини, що виникають у сфері професійної підготовки державних службовців, є особливим видом правових відносин, які мають самостійний об'єкт. Норми, що регулюють правовідносини щодо професійної підготовки державних службовців, утворюють самостійний правовий інститут, що охоплює положення конституційного, адміністративного та трудового права. Основне його призначення полягає у забезпеченні комплексного правового регулювання суспільних відносин щодо професійної підготовки державних службовців. Правова природа інституту професійної підготовки державних службовців має характер комплексного правового інституту. Частина відносин із професійної підготовки державних службовців складається у процесі державного управління, є управлінськими, має адміністративно-правовий характер і регулюється нормами адміністративного права, а відтак становить самостійний предмет правового регулювання. Норми, що регулюють ці відносини, утворюють особливий, комплексний правовий інститут. Державна служба, будучи особливим напрямом професійної діяльності, може бути ефективною тільки за умови чіткого нормативного встановлення диференційованих

за конкретними державними посадами державної служби професійно-кваліфікаційних вимог як підґрунтя для визначення сутнісних та змістовних аспектів професійної підготовки державних службовців.

6. Концепція правового забезпечення електронного навчання у системі професійної підготовки державних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій вирізняється протилежними принципами розмежування та кооперації. Якщо принцип розмежування визначає структуру, то принцип кооперації утворює функціональні компоненти системи, на основі якої розвивається спілка інформацій, дій і контролю між органами освіти, державного управління та державними службовцями. Адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні у контексті забезпечення електронного навчання з використанням дистанційних освітніх технологій характеризується багаторівневою системою, для диференційованого позначення якої ще не існує єдиного поняття. Її вивчення на основі джерел права не є всебічним і ґрунтовним та вимагає зорієнтованості на правові відносини. Глобальний процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства, соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, вимагають істотних перетворень у багатьох сферах діяльності держави на основі сучасних наукових досліджень. Це, зокрема, стосується вирішення актуальних проблем розвитку системи підготовки державних службовців на основі нових прогресивних концептуальних підходів, упровадження у навчальний процес педагогічних технологій і науково-методичних розробок із використанням інформаційно-комунікаційних новітніх технологій. У нормативних правових актах України сьогодні не повною мірою враховані особливості дистанційної освіти, існує необхідність розробки і застосування інших специфічних вимог до ліцензування установ, які застосовують дистанційні освітні технології. Така потреба зумовлена відсутністю чітко окреслених понять «електронне навчання» і «дистанційна освіта», що необхідне для визначеності і належного правового регулювання у рамках застосування інформаційно-комунікаційних відносин суб'єктів навчального процесу.

7. Державне управління в українському суспільстві на шляху до інформаційного, заснованому на економіці знань, де головну роль виконує інтелектуальний потенціал, висуває до професійної підготовки державних службовців нові вимоги: повноту, доступність і своєчасність поновлення автентичного матеріалу, широке охоплення аудиторії незалежно від місця і часу звернення, використання сучасних інформаційних технологій, індивідуальний диференційований підхід до вибору форм і методів навчання, створення комфортних умов для навчання, забезпечення якості освіти, відповідність рівнів і ступенів освіти. Дистанційні освітні технології – організаційно-правовий механізм підвищення доступності освіти та подолання цифрової нерівності; це один із основних принципів, що визначають умови формування інформаційного суспільства. Організаційні складові інтегрування курсів електронного навчання із застосуванням дистанційних освітніх технологій класифікуються за блоками: методологічний, методичний, інформаційний, комунікативний, контрольний. Поряд із основними вимогами, що висуваються до установ електронної освіти, для установ

дистанційної освіти у сфері професійної підготовки доцільно законодавчо закріпити додаткові вимоги. Зокрема, інформаційне забезпечення освітньої діяльності має представляти інформаційні ресурси на різних носіях і мати засоби доступу до них; інформаційні ресурси мають забезпечувати навчальний процес; інформаційно-комунікаційна інфраструктура має охоплювати як єдине ціле освітні ресурси (повні курси, навчальні матеріали, модулі, підручники, відео, тексти, програмне забезпечення, а також будь-які інші засоби, матеріали або технології для надання доступу до знань) за допомогою телекомунікаційних мереж і забезпечувати ефективне використання дистанційних освітніх технологій, систем і мереж зв'язку для підготовки державних службовців у різних сферах діяльності. Створення єдиної системи електронного навчання не повинно перешкоджати самостійності освітніх установ і розвитку різноманітних форм електронного навчання, що забезпечують дотримання вимог державного освітнього стандарту.

8. Природа організації професійної підготовки державних службовців об'єктивно обумовлює відповідний підхід до її правового регулювання, що проявляється у забезпеченні освітньої діяльності нормами й інститутами різних галузей права, які утворюють особливий правовий комплекс, особливість змісту якого полягає в об'єктивній закономірності розвитку наукового знання. Перспективним напрямом професійної підготовки державних службовців є управління розвитком компетенцій – процес визначення, розвитку та модифікації компетенцій персоналу, які необхідні для виконання професійних завдань. Структура компетенції – це комплекс особистісних рис, цінностей, знань, навичок. Управління цінностями, організаційна культура, теорії мотивації, управління продуктивністю дає змогу модифікувати декілька елементів одночасно. Підвищення ефективності професійної підготовки повинно розглядатися як комплексна проблема на теоретико-методологічному, дидактичному та методичному рівнях, де проектування та реалізація системи випереджаючої професійної підготовки спрямовані на формування компетентних, прогностично та інноваційно орієнтованих публічних адміністрацій, здатних забезпечити ефективне функціонування суспільства в умовах перспективного розвитку. Правове регулювання професійної підготовки в умовах адміністративної реформи в Україні на законодавчому рівні та на рівні відомчої нормотворчості має орієнтуватися на формування інноваційної, адаптованої і мобілізаційно-розподільчої здібностей кадрів, що передбачає випереджаючу професійну підготовку, яка забезпечить відповідність якості освіти актуальним науково-технологічним вимогам інноваційного розвитку державного управління на підставі методологічних підходів – системності, ресурсності, компетентності, гармонізації професійного самовизначення – на всіх етапах професійного становлення особистості. Світовий досвід професійної підготовки державних службовців вказує на необхідність створення постійно діючих інститутів модернізації, здатних змінити порядок розробки та реалізації програм підготовки на підставах теоретичних моделей, експертно-аналітичного забезпечення й організаційно-методичних механізмів у рамках єдиної системи інституційного проектування.

9.3 метою підвищення ефективності адміністративно-правового

регулювання професійної підготовки державних службовців запропоновано внести доповнення:

9.1. До Законів України:

а) «Про освіту» щодо форм освіти;

б) «Про вищу освіту» щодо застосування дистанційного навчання з застосуванням інформаційних технологій.

9.2. До Концепції реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад щодо застосування інформаційних технологій в освітньому процесі.

9.3. До Програми організації навчання голів, заступників голів, керівників структурних підрозділів районних державних адміністрацій, осіб з їх кадрового резерву та голів і заступників голів районних рад щодо нових форм навчання.

9.4. До Комплексної програми підготовки державних службовців щодо навчання із застосуванням дистанційних інформаційних технологій.

9.5. До Плану заходів щодо реалізації Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року щодо дистанційних освітніх технологій.

9.6. До Класифікатора галузей законодавства України щодо професійної підготовки державних службовців.

9.7. До Порядку організації підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання і протидії корупції щодо дистанційних освітніх технологій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Грищук А. Б. Історіографія питання становлення інституту державної служби в Україні / А. Б. Грищук // Наук. вісник ЛьвДУВС. Серія юридична. – 2013. – № 3. – С. 3–10.

2. Грищук А. Б. Рівень якості професійно-практичної підготовки державних службовців: проблеми, шляхи подолання комплікативних позицій / А. Б. Грищук // Митна справа. – 2013. – № 5. – Ч. 2. – С. 94–100.

3. Грищук А. Б. Правосвідомість і моральність – соціально-психологічні цінності в діяльності державних службовців України / А. Б. Грищук // Наук. вісник ЛьвДУВС. Серія юридична. – 2013. – № 4. – С. 47–56.

4. Грищук А. Б. Профессионализм и компетентность государственных служащих в системе государственного управления / А. Б. Грищук // Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. – 2014. – № 5 (26). – S. 16–21.

5. Грищук А. Б. Правове забезпечення електронного навчання в системі професійної підготовки державних службовців / А. Б. Грищук // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія юридична. – 2014. – № 13. – С. 29–35.

6. Грищук А. Б. Розвиток управлінських компетенцій державних службовців: нормативно-правовий аспект / А. Б. Грищук // Митна справа. – 2015. – № 4. – Ч. 2. – С. 107–112.

Опубліковані праці апробаційного характеру

1. Грищук А. Б. Державна служба як ключовий елемент системи державного управління / А. Б. Грищук // Одинадцяті осінні юридичні читання : матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. (23–24 лист. 2012 р.). – Хмельницький : Хмельн. ун-т упр. і права, 2012. – С. 71–72.

2. Грищук А. Б. Основні засади вдосконалення кадрового процесу / А. Б. Грищук // Адміністративно-правове регулювання суспільних відносин в умовах адаптації позитивного досвіду Європейського Союзу : матер. Міжнародної науково-практичної конференції (25 жовт. 2013 р.). – Донецьк : ДонУЕП, 2013. – С. 66–72.

3. Грищук А. Б. Сучасні підходи до підготовки персоналу державної служби України / А. Б. Грищук // Психолого-педагогічні умови розвитку освітнього простору держави : матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. (22 лист. 2013 р.). – Львів : ЛьвДУВС, 2013. – С. 166–170.

4. Грищук А. Б. До питання сучасної підготовки персоналу державної служби / А. Б. Грищук // Трансформація ціннісних орієнтацій професійного становлення світогляду працівників ОВС України в сучасному полікультурному суспільстві : матер. кр. столу (30 трав. 2014 р.). – Львів : ЛьвДУВС, 2014. – С. 123–127.

5. Грищук А. Б. Професіоналізація як процес підвищення ефективності державної служби в Україні / А. Б. Грищук // Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні : матер. звіт. наук. конф. ад'юнктів, аспірантів та здобувачів (17 жовт. 2014 р.). – Львів : ЛьвДУВС, 2014. – С. 95–98.

6. Грищук А. Б. Основні принципи здійснення державної служби в Україні / А. Б. Грищук // Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії міліції (поліції) і населення в соціумі : матер. наук.-практ. сем. (20 лист. 2014 р.). – Львів : ЛьвДУВС, 2014. – С. 176–179.

7. Грищук А. Б. Сутність та складові елементи кадрової політики в Україні / А. Б. Грищук // Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя (в контексті співпраці з ЄС) : матер. IV Міжнарод. наук.-практ. Інтернет-конф. (24 лист. 2014 р.). – Львів : Львів. комерц. акад., 2014. – С. 119–122.

АНОТАЦІЯ

Грищук А. Б. Адміністративно-правове регулювання професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за

спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Приватний вищий навчальний заклад «Львівський університет бізнесу та права». – Львів, 2016.

У дисертації проведено комплексне дослідження адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні.

Розглянуто сутність та особливості професійної підготовки державних службовців, правове забезпечення електронного навчання у системі професійної підготовки державних службовців із використанням дистанційних освітніх технологій. У роботі застосовано системний підхід до дослідження засад правового регулювання професійної підготовки державних службовців.

Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання професійної підготовки державних службовців в Україні.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, державна служба, державний службовець, професійна підготовка.

АННОТАЦІЯ

Грышук А. Б. Административно-правовое регулирование профессиональной подготовки государственных служащих в условиях административной реформы в Украине. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс, финансовое право, информационное право. – Частное высшее учебное заведение «Львовский университет бизнеса и права». – Львов, 2016.

В диссертации проведено комплексное исследование административно-правового регулирования профессиональной подготовки государственных служащих в условиях административной реформы в Украине. С применением системного подхода рассмотрены сущность и особенности профессиональной подготовки.

Профессиональная подготовка государственных служащих являет собой правомерный научно обоснованный и непрерывно меняющийся, в зависимости от условий объективной действительности, режим образовательной деятельности, направленный на осуществление наиболее целесообразных видов, форм и методов учебного процесса при максимальном использовании возможностей органов государственной власти и местного самоуправления, общественных объединений. Административное регулирование в сфере профессиональной подготовки включает часть внешнего и внутреннего организационного управления, на которое влияет экономический прогресс, демографическая ситуация, уровень социальных отношений, политический режим, государственная идеология организации государственной службы, цели ассоциации Украины с Европейским Союзом. Развитие международного сотрудничества существенно ускорит адаптацию национальной системы профессиональной подготовки к международным стандартам.

Правовое регулирование профессиональной подготовки, в связи с адаптацией национального законодательства к требованиям ЕС, определяется предметно-системными связями норм административного законодательства. Основными субъектами правоотношений в сфере профессиональной подготовки являются образовательные учреждения, государственные органы и служащие. Реализация функций по выработке государственной политики, нормативно-правовому регулированию, контролю выступает особенностью административно-правового статуса специализированных учебных заведений.

Механизм взаимодействия субъектов профессиональной подготовки включает: нормативное предписание, устанавливающее возможность взаимодействия, юридический факт, позволяющий начать процесс взаимодействия; правовые отношения, определенные правами и обязанностями. Существенное место занимает правовое обеспечение электронного обучения в системе профессиональной подготовки государственных служащих с использованием дистанционных образовательных технологий.

Информационно-правовые составляющие интеграции курсов электронного обучения с применением дистанционных информационных технологий в учебный процесс профессиональной подготовки государственных служащих обеспечивают повышение эффективности обучения. Эффективность системы профессиональной подготовки – это показатель синергетического эффекта административно-правовых институтов, который характеризует уровень взаимодействия органов государственной власти по осуществлению управления профессиональной подготовкой государственного служащего.

Современный уровень развития информационных технологий позволяет широко использовать их в профессиональной подготовке государственных служащих. В условиях формирования и развития информационного общества в Украине существенно изменились мировые и национальные приоритеты в создании, развитии и применении новых информационных технологий. Отечественные вузы отходят от практики эпизодического применения компьютерных технологий и формируют учебный процесс на основе комплексной информатизации процессов обучения. Это предусматривает создание единого информационного образовательного пространства; информатизацию научных исследований и разработок, проводимых в системе образования, создание и развитие системы дистанционного образования на базе информационных технологий.

Дистанционные образовательные технологии, являясь организационно-правовым механизмом повышения доступности образования и преодоления цифрового неравенства, одновременно выступают одним из основных принципов, которые определяют условия формирования информационного общества. Организационные составляющие интеграции курсов электронного обучения с применением дистанционных образовательных технологий делятся на блоки: методологический, методический, информационный, коммуникативный, контрольный. Создание единой системы электронного обучения не должно ограничивать самостоятельность учебных учреждений и развития разных форм обучения, обеспечивающие соблюдение

требований государственного образовательного стандарта.

Сформулированы предложения и рекомендации по совершенствованию административно-правового регулирования профессиональной подготовки государственных служащих.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, государственная служба, государственный служащий, профессиональная подготовка.

ANNOTATION

Hryshchuk A. Administrative and legal regulation of professional training of public servants in terms of administrative reform in Ukraine. – *On the right of manuscript.*

The dissertation for the scientific degree of Candidate of Law in speciality 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; information law. – Private higher educational institution «Lviv University of Business and Law» – Lviv, 2016.

The dissertation deals with the comprehensive research of administrative and legal regulation of professional training of public servants in terms of administrative reform in Ukraine.

The essence and features of professional training of public servants, legal support of e-learning in the system of professional education of public servants using distance educational technologies are examined. A system approach to studying the principles of legal regulation of professional training of public servants is applied.

The suggestions and recommendations of improving administrative and legal regulation of professional training of public servants are made.

Key words: administrative and legal regulation, public service, public servant, professional training.